

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
proprietarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

**González Téllez, Emanuel
Francofurti Ad Moenum, 1690**

Capvt XXV. Idem Herveo Trecensi (a) Episcopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](#)

CAPVT XXIII.

Idem (a) Bisuntino Episcopo.

Tuis quæstionibus respondemus, quod clericos in (b) minoribus ordinibus consti-
tutos, de patrimonialibus bonis habentes unde possint congruè sustentari, et si
nondum fuerint beneficium Ecclesiasticum assequuti, dummodo aliud canonicum
non obstat, ad superiores poteris ordines promovere.

NOTÆ.

(a) *Bisuntino.*] Ita etiam legitur in tertia collec-
tione, sub hoc tit. cap. 9. &c in cap. suis, de
rebus, ubi exat alia pars hujus decretalis, ut jam
ibidem notavi.

(b) *in minoribus.*] Ex hoc textu deducitur, ad

ordines mitiores promovendos non negere spe-
ciali titulo beneficii, vel patrimonii; ad maiores
verò gradus cooptandos, debere ad titulum be-
neficii, seu patrimonii ordinari, jam probavi in
cap. 4. hoc ut, ex quo commentatio præfens pe-
tendum est.

CAPVT XXIV.

Idem. (a) Episcopo Zamorense.

Accedens ad Apostolicam Sedem, Et infra: Inquisitioni tuæ taliter responderemus,
quod clericus absens, per alium, vel alias magis pro ipso poterit de beneficio Ec.
clastico investiri.

NOTÆ.

(a) *Zamorense.*] Hanc inscriptionem retinet
Cujacius hic, licet Glossa marginalis
emendet Baton, seu Laton. Sed licet non habe-
mus hanc Innocentii Decretalem inter ejus epis-
tolas hucusq[ue] editas, integrum litteram resti-
tuere possumus, & epigraphen ex cap. final. de-
rapiu. ubi dabimus.

procuratori in his tantum praestare ministerium
credatur, l. & licet 15. ff. de constit. pecun. l. quod
meo 18. ff. de acquir. possess. docent Cujacius
lib. 19. Parte ad edict. in d. l. licet, & lib. 18. ob-
serv. cap. 2. Donellus lib. 3. comment. cap. 3. Brana-
choris. cent. 3. assert. 91. Valentia tom. 1. illustr.
truct. 2. cap. 8. num. 23. sive investitura in bene-
ficio accipiat pro possessione, sive pro jure
adipiscendi beneficium, poterit per procura-
torem recipi, cap. olim, de rescript. argumento le-
gis 4. ff. de donat. Proabant Lambertinus lib. 2.
de iure patroni 2. p. 9. 8. art. 8. fol. 160. nec refert
si dicas, posse ablentem investiri de beneficio
per procuratorem, vel nuncium alium pro ipso,
quod in præsenti docetur; non enim haec duo
separantur, sed conjunguntur quasi eadem. sicut
nihil refert si dicas, per procuratorem causam
agere, vel appellare pro alio posse, ut in l. servis
ff. de acquir. possess. & dominum si cum ea con-
junctum est, queratur domino scienti, quia

COMMENTARIUM.

Cum possesso acquiratur per procurato-
rem, vel domino præsenti, si præsens est,
l. donatione 21. §. 1. ff. de donat. l. quod statu liber 4x.
§. 1. ff. de donat. causa more, l. si procuratoris 28.
ff. de procurat. & domino etiam absenti, & igno-
ranti, l. 1. §. per procuratorem, l. posses. 49. §. ult.
ff. de acquir. possess. & dominum si cum ea con-
junctum est, queratur domino scienti, quia

CAPVT XXV.

Idem Herveo Trecensi (a) Episcopo.

Dilecto filio nostro P. tituli S. Pudentianæ Presbytero Catd. dilectis filiis R. de
Avalon. cellarario Senonen. & R. de Noa clero procuratori tuo, auditore
concello, idem cellararius (b) proposuit cōtam eo: Quod cūm bonæ memorie G.
Rhemen, (c) Archiepiscopus, tunc Apostolicæ Sedi Legatus, ad Trecen. accessisse
Ecclesiam, in qua G. nepoti (d) suo præbendam concedere intendebat, cūm nulla
penitus vacaret ibidem, dictus cellararius, non tam ei, quam nobis etiam cupiens in
hac parte placere, præbendam, quam in ipsa obtinebat Ecclesia, in ejus manibus re-
signavit. Quilibet latitati ejus volens postmodum grata vicissitudine respondere, de
Capituli Trecen. assensu, præsente quoque ven. fratre nostro Senonen. Archiepiscopo,
tam præfatum nepotem suum, quam etiam cellararium in Canonicum Treocca. insti-
tuit;

O 3

tituit;

tuit: & ambo bus idem Capitulum stallum in Choro, & locum in Capitulo assignavit. Quibus idem Rhemen. Archiepiscopus fructus supradietæ præbendæ tamdiu dividendos communiter assignavit, donec præfatus G. integrum esset præbendale stipendum affectus, in eos qui contravenire præsumerent, excommunicationis sententia promulgata. Quorum receptionem generalis procurator bonæ memorie (e) prædecessoris tui in Constantinopolitanis partibus tunc agentis, postmodum approbavit. Unde dictus cellararius in eadem Ecclesia lectiones, & (f) Evangelium in hebdomada sua postea legisse dignoscitur; & tam Decani, quam Episcopi electioni, & aliorum negotiorum tractatibus, sicut Canonicus Trecen. (g) interfuit, & domum quandam per Capitulum memoratum obtinuit, quæ non nisi Canonicō consueverat (h) assertari. Tu quoque cùm ad candem accessisti Ecclesiam consecratam, dictum cellararium cum Canonicis aliis ad (i) osculum recipisti, cùm tamen tunc temporis hoti nisi Canonici ad osculum admittantur: & eidem super prædictis non movisti per biennium quæstionem; unde petiit, ut te ab ipius super hoc molestatione indebita compescere dignaremur. Verum dictus R. procurator tuus, proposuit ex adverso, quod cum idem cellararius præbendam suam in præfati Rhemen. Archiepiscopi manibus resignasset, ipse de medietate illius nepotem suum, & de medietate alia dictum cellararium investivit, quam adhuc detinere præsumit, in tuum præjudicium & gravamen, non permittens te libere de ipsa disponere, prout ad te dignoscitur pertinere. Et licet addilectos filios Decan. & Magistros G. Cornutum Parisiens. & S. Rhemen. Canonicos super hoc nostræ fuerint litteræ imputatae; cellararius demum ad nos frustratoriè appellavit, ut te posset gravare laboribus, & expensis. Idem quoque proposuit procurator, quod cùm in Trecen, Ecclesia institutus olim fuit certus Canonorum numerus, & Capituli juramento firmatus, supradictus Archiepiscopus, qui etiæ Legatus fuisset in Teutonia, in Senonen. tamen provincia, cùm eidem non fuerit officium legationis injunctum, institutionem hujusmodi facere non potuit ut (j) Legarus: quinimò etiæ Legatus in eadem Provincia extitit; ad unicum tamen spirituale jus, quod vacabat ibidem, duos insimul Canonicos instituere sibi non licuit contra cationicas sanctiones. Nam si duo unicam præbendam habebant, id esset contra (k) Turonen. Consilium, quod præbendarum inhibet sectionem: si verò duobus in Canonicos & fratres receperis, uni tantummodo præbenda daretur, sub expectatione alius, contra (l) Lateran. Concilium remaneret. Præterea licet in Ecclesia, in quanon est certus numerus præbendarum, nullâ etiam præbendâ vacante, in Canonicum quis possit assuani, cùm intelligatur ad quoddam jus eligi, quod ex electorum assensu de novo creatur, & cum electo in Canonicum nascitur, & definit cum defuncto. In Ecclesia tamen, quæ determinatum habet numerum præbendarum, uno duntaxat individuo jure vacante, duo insimul eligi non possunt ad illud; cùm hujusmodi spirituale jus dividi, seu communicari nequeat inter eos. Quamquam interdum hi, ad quos spectat electio, de communi consensu augmentare valeant numerum præbendarum, quoddam jus spirituale de novo creando; nisi forte statutum aliquod obviaret, quod esset juramento (m) firmatum, vel cui Sedis Apostolicæ confirmatio accessisset, hujusmodi clausulâ prohibitionis adjectâ, ut si quidquam contra id fieret, non valeret. Propter quod institutionem præfamat nullam fuisse, dictus assertur procurator, cùm in Trecensi Ecclesia, sicut præmissum est, certus sit præbendarum numerus, quem Capitulum, vel Legatus augmentare minimè intendebat, vel jus aliquod de novo crearet. Quod ex eo argui proponebat; quia non fuit unus ad vacantem præbendam, & alias simpliciter institutus; sed ad præbendam unicam supradicto modo vacantem extiterunt ambo recepti. Sed nec Trecen. Capitulum, ad quod præbendarum collatio nullatenus pertinebat, vel dictus procurator prædecessoris tui receptionem hujusmodi approbare potuit, utpote contra canones attentata. Tibi quoque nequaquam obfuisse dicebat, quod cellararium præfatum ad osculum inter Canonicos Trecen. admiseras, vel quod aliquanto tempore super hoc negotio siluisti: cùm tunc temporis Ecclesia tuæ consuetudines, & quæ in ea minus legitimè facta fuerant, ignorares. Ad hæc autem cellararius sic respondit: quod cùm idem Archiepiscopus in Trecen. Capitulo sux (n) legationis litteras legi fecerit, & ut Legatus eo tempore ab omnibus haberetur, an Legatus in illa provincia, fuerit, non debebat ulterius in dubium revocari, maximè cùm tu in prædictis litteris, quas obtinueras contra eum, memoratum Archiepiscopum Legatum duxeris nominandum.

Adjicit

Adjicit insuper, quod licet quis ad spiritualem fraternitatem eligi potest, in Canonicum, & in fratrem, nullam etiam præbenda (o) vacante, argumentum ad hoc cujusdam epistola (p) decretalis inducens, in qua legitur, quod cum T. clericus, nullam in Lingonen. Ecclesia præbendâ vacante, ab Episcopo & Canonicis Lingonen. supradicti Archiepiscopi iudicis delegati a nobis, interveniente auctoritate, in Canonicum receptus fuisset & fratrem, ita quod nullius præbendæ fructus perciperet, nisi loco proximo vacaturæ. Nos attentes, quod dictum T. in Canonicum & fratrem recipi, non occurrebat canonicis institutis; & vacaturam expectare præbendam Lateran. Concilio non esset dubium obviare: illico reprobato, quod licitum erat, duximus approbadum. Unde cum videretur indignum, ut is qui recepturus erat in Canonicum, & in fratrem, præbendæ beneficio fraudaretur: Episcopo & Canonicis Lingoten. dedimus in mandatis, ut si res taliter se haberet, eidem T. præbendam, cum se facultas offerret, assignare curarent. Allegavit insuper, quod ab Apostolica Sede frequenter hujusmodi litteræ impetrantur, ut in Ecclesia, in qua certus est numerus præbendarum, nullam præbendâ vacante recipiat quis in Canonicum, & in fratrem, & eidem præbenda, cum se facultas obtulerit, conferatur. Idem licet Turonen. Coneilium sectionem inhibeat præbendarum, nihilominus tamen Romana Ecclesia receptionem eorum qui ad dimidias præbendas assumpti sunt, in Canonicos approbando, nonnunquam sectas præbendas eis præcipit integrari. Sed ad hoc fuit ex adverso responsum, quod eti Romanus Pontifex diuiditam quoad temporales proventus præbendam contrâ Concilium Turonen. illi quandoque præcipiat integrati, cui jus spirituale vacans fuerat cum debita integritate collatum; pro eo tamen, quod ad hujusmodi jus dimidium de facto, cum de jure non valeat, est receptus, id mandare minime consuevit, & ex plenitudine potestatis, ad unicum jus spirituale non vacans aliquem recipi, utilitate, vel necessitate pensata, valeat indulgere. Sicut de Augustino in (q) canone invenitur, qui novo modo provectus, & consecratus Episcopus, in columni Valerio Episcopo Ecclesiae Hippone, accessit in Cathedra, non successit. Et sicut de non vacante præbenda, concessâ tamen, & confirmata per Romanum Pontificem, cuidam ele-
rico in Ecclesia Lingonen. & per executorem ipsius ad eandem etiam non vacan-
tem recepto in præallegata legitur decretali. Præfatus vero Archiepiscopus, qui
etiam Legatus fuisset in prædicta provincia, absque nostra saltem licentia speciali con-
tra iuris scripti tenorem, ad unicum jus spirituale, quod vacabat in Ecclesia su-
pradicata, in qua certus erat numerus præbendarum, instituere non potuit ne-
potem & cellararium supradictos; cum hoc non solummodo Turonen. sed etiam Lateranen. Concilio obviaret. Maximè cum nec novum jus creare intenderet, nec præbendarum numerum augmentare: quod inde colligitur, quia resignatione cellararii procurata, eosdem instituit ad unicum præbendam vacantem. Unde nos his, & aliis intellectis, cellararium antedictum, quem præfatam præbendam con-
stituit prius liberè resignasse, ad restitutionem eorum quæ ratione supradictæ in-
vestitura tenebat, de consilio fratrum nostrorum sententialiter duximus condemnandum, ei super præbenda ipsa, vel ejus parte silentium imponentes; ita quod per
hoc supradicto G. nullum præjudicium generetur, maximè cum res inter alios acta,
non noceat regulariter aliis, juxta canonicas & legitimas sanctiones. Nulli ergo
omnino hominum licet hanc paginam nostræ definitionis infringere, vel ei ausu
temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, &c. usque incur-
sum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Kal. Maji, Pontificatus nostri
anno XIIII.

N O T A E.

(a) Recensit. Ita legitur in quarta collectione,
sub hoc tit. cap. I. & lib. I. epist. Innocent. III.
reg. 13. epist. 72. apud Bosquetum. Herveus
iste electus fuit in Tricafinum Præfulem in Cu-
tia Romana & Canonicis ibidem cotimorantibus;
ex consensu aliorum, & abnuente Innocent. III.
lit referit Camvoac. in antiquit. Tricafinis: obiit
plenus virtutibus anno 1223. Cujus animi dotes,
& tempus Præfularatus satis exprimitur hoc epita-
phio eius sepulchro appositio.

Præful Trecentis, prius autem Parisiensis;
Verbi jam Domini Dochor, de corde Morini:
Paupere gente fatus jacet Herveus hic tumul-
latus:

Cilicium, chorda, iefania, lamina ferri.
Cum corde rotli faciuni me ad sidera ferri.
Anno mileno, bis centenique, viceno
Terno, cum reddo polo spiratum, ossaque solo;
Anno septeno deno quoque Pontificatus,
Et sexto nona fulti transmigro beatus.

De Trecenti Ecclesia jam plura notavi in cap. 6.
de confit.

- (b) Cellerarius.**] Cellerarius, seu Cellarius dicitur, qui penit Ecclesiæ asservando, & dispensando præponitur, cuique tritici, & vini dispensatio commissa est. Concilium Francofurt. can. 13. ibi: *Ut cellarii in monasteriis avari non elegantur.* D. Benedictus cap. 31. sua regula, ibi: *Ut cellerarius monasterii elegatur de congregacione. Fru-*ctuolus Episcopus cap. 6. sua regula: *Eligatur cellerarius bona pietatis probatus, quem communis elegit collatio. Caput cum ad monasterium, de fisco monac. lex nominatum, ff. de manum. testam.* ibi: *Difensator mens cellarius mens. Quo tentu in l. quatinus, ff. de instruunt. legato, cellarius dicitur qui præpositus est, ut rationes salva sint: notarunt post Meursium, Brissonium, & alios Lexicographos Petrus Gregor. lib. 15. Syntag. cap. 40. num. 6. Alberic. in dict. verbo *Cellarium*, hodieque in aliquibus Ecclesiæ Cathedralibus, & passim in monasteriis elegit unus ex aliis, qui cellario præponatur, vulgo appellatur *Cellero*, de quo in præsenti, & in libro cap. cum ad monasterium. De eo agunt Benedictus Esterus, lib. 3. disquisit. monast. tract. 7. disquisit. 4. *Cellar. de Ec-*cles. bierarch. quæst. 2. præm. 9. 5. n. 15.*
- (c) G. Rhemensi.**] Praefuerunt huic Ecclesiæ temporibus Innocentii duo G. unus Guillelmus ad Albastinus dictus, filius Theobaldi Campagni Comitis, qui Cardinalis creatus, ut Legatus missus fuit in Galliam à Lucio III. alter Guido, Abbas Clarevallensis, de quo Innocentius hinc agere notavit Bæsquetus in præsenti, non leviter fundamento, nam Guido in Germaniam missus fuit, ut legitur in chronic. Belgico, anno 1200. ibi: *Guido Abbas Cisterciensis, cum quibusdam Abbatibus in Romanam proficisciatur. Et non multò post: Papa Innocentius fecit eam Episcopum Cardinalem Prænatinam, & misit in partes Alemania Legatum.* Idem apud *Catarium Miticum* in chronic. Cisterc. De eo agit Illustre. Manrique tom. 1. annal. Cisterc. in serie *Abbatum Claveval anno 1202.*
- (d) Nepoti suo.**] Ex fratre videlicet, ut com-muniter nepotes a patribus appellantur: notavi in cap. 2. de arbiis.
- (e) Prædecessoris sui.**] Garnerii videlicet, qui electioni Franci Imperatoris interfuit, & sufficiencia dedit, decepsisse anno 1193. ut referunt Camuzat & Chemu in *Ecclesia Tricaf.*
- (f) Et Evangelium.**] Quod propter Canonicorum electi illis Ecclesiis, ubi usus invaluit, ut presbytero celebrante tantum Canonici Epistolam, & Evangelium legant, ut probat Barbosa de Canonicis cap. 34. per totum, & in summa Apostolic. collect. 92.
- (g) Interfuit.**] Canonicus enim eo ipso, quod Canonicus est, omnia haec munia obire potest, si sacris ordinibus initiatus est. Barbosa de Canonicis cap. 37. per tot.
- (h) Consecverant affignari.**] Sunt dominus claustrales, quæ alii, quam Canonicis dari non possunt, quia Canonicorum vocantur, & plenā gaudent libertate, ex concessione Hugonis Comitis Trecensis, anno 1104. apud Camuzat, ibi: *Dedit igitur Ecclesia Trecensi Beati Petri, & sancti Salvatori libertatem demorum Canonicorum, videlicet ut nemo presumat eas deinceps violare. De eis agerimus in cap. 1. de immunit. Eccles.*
- (i) Ad osculum.**] Varia genera oscularum legitimus in utroque iure, & apud bonæ note Interpretes; alia enim sunt honoraria, quæ videli-
- cet manibus, seu pedibus Imperatorum insigniatur, de quibus, & purpure adoratione, agitur in l. C. de Comitibus & Tribus. lib. 12. l. 4. C. de Consulibus, l. 1. C. de prepositis faci cibis. l. 1. C. de domeis. & protest. l. 1. C. de silentiar. l. si quis servum 7. C. qui militare nos possit. l. ult. C. de Palatino facr. largit. l. 2. C. de privil. scolar. l. 1. C. de apparitor. Pref. Præt. l. 1. C. de apparitor. Pref. Urbis. lib. 12. l. restituenda 6. vers. ad hoc. C. de advoct. divers. jud. l. 2. C. de Fabricensibus, lib. 11. & ex Theodosiano codice præter has ipsas constitutions, qua in illo extant, l. unio. de imaginibus imperialibus, l. 4. l. prefectura 8. cum l. sequenti, l. præter 16. de divers. offic. l. quisque 70. de Decir. Quibus illustrandis in commun. de eo more, & jure multa post alios Pineda, Valquius, Brissonius, Bisciola apud nostrum Solorzaniū in memoriali pro praecedentia *Consilii In-*dicarum, num. 9. & 10. & in pererudo opusculo de honoribus Senatoribus, num. 316. & seqq. Novatinus in *Agno Eucharist.* lib. 5. 61. Bulengerus de *Imperat.* lib. 3. cap. 15. ac præter eos, & præter alius Lypsius lib. 2. electorum, cap. 6. Jacobus Duranii Cassellius lib. 2. var. cap. 16. Salmasius ad *Scriptores histor.* Ang. pag. notarium 319. & 440. Demsterus ad *Rosinum in Paralip.* lib. 3. antiqui. cap. ult. ad finem. Henric. Salmut. ad memor. *Pancirole*, 1. p. tit. 46. Philipus Rubenius lib. 2. elector. cap. 4. Jann. Mellerus Pamelius in *Specielegio ad Noniam Marcel.* in voce *Sanier.* Turturetus de nobilit. lib. 2. cap. 7. Carranza post librum de partibus, ad 1. 3. num. 2. C. de postb. her. infra. Ant. Surgentus in *Neap. illostr.* lib. 1. cap. 21. Zerda in *advers. sacr.* cap. 168. numer. 11. & cap. 177. numer. 7. Gretherus 1. tom. de sancta Cruce, lib. 1. cap. 53. Serarius ad lib. Esther. 2. p. quæst. 3. & in *Judith* cap. 13. quæst. 3. Aloysius Navarini 1. tom. elector. sacr. lib. 2. cap. 70. & seqq. Andreas Pintus in *Specielegio sacro*, tom. 1. cap. 40. Benedictus Peterius in *Genesina* tom. 3. cap. 18. num. 7. & cap. 23. num. 25. & tom. 4. ad cap. 33. num. 2. Joannes Loritus ad *Psalm.* 2. vers. 12. Ocula amica usitata fuertunt, tam apud Judæos, quam apud Gentiles. De Iudeis constat ex pluribus sacræ paginæ locis, Matthæi cap. 26. vers. 48. & seq. Exodi cap. 18. vers. 7. Regum lib. 2. cap. 14. Tobit cap. 7. & seq. Apud Romanos adeo usitata fuerunt, ut Tiberius ea inhibuerit, ut latè illustra Pancirola lib. 2. var. cap. 9. 4. & lib. 1. memorab. in 46. ubi plura Salmut. P. Pinto in *Specielegio* lib. 1. cap. 40. Petrus Gregorius lib. 13. de republica, cap. 18. & lib. 8. Syntag. cap. 8. Savarus ad Sidonium lib. 1. epist. 11. A. Guibertus cap. 4. *Patyz.* Lypsius lib. 2. elect. cap. 6. Bulengerus lib. 1. de *Imperat.* cap. 12. Demsterus ad *Rosinum* lib. 3. cap. 33. Tiraq. ad Alex. lib. 2. cap. 19. Sunt etiam oscula sancta, & charitatis pignus erat; dabaturque sub ea formula, *Pax tecum;* quæ finiebatur sacra Synaxis; unde pacis concludenti signaculum dicitur in cap. pacem 9. de consecr. distict. 2. juxta illud Apostoli ad Romanos cap. 16. vers. 16. & 1. ad Corinth. cap. 16. vers. 20. *Salute invicem in osculo sancto;* juncto canone 19. *Synodi Laodic.* Unde illud libi invicem dabant tempore sacra communionis

munonis. D. Gregorius lib. 3. dial. cap. 37. Omnes fibimet pacem dederunt, corpus & sanguinem redemptor acceperunt. Quare conjuguntur in canone 12. Concilii Altiliod. Non decet mortuis, nec Encharistam, nec oculum tradi. S. Ferreol. cap. 25. sua regule. Statuimus hujus culpareum; communionem Dominicam, & oculum frarum non habere; ut probant Albapineus lib. 1. obseruat. cap. 17. Cerdà in ad vers. sacr. cap. 151. Menardus in notis ad Sacram. D. Gregorius, fol. 377. &c. ad cordiam regul. fol. 1021. Cefolius lib. 4. mystag. cap. 6. sed. 2. Vivat in apparatu ad Flaccum Decrum, §. 9. Serlogus tom. 2. in Cantica, vestig. 1. fol. 2. Petrus Gregorius in proem. decret. num. 28. Baronius anno 45. num. 17. Theophilus tom. 17. de religio fornicata, in princ. fol. 189. Etiam dabatur tempore baptismi, ut probat Vicecomes de ritibus baptismi lib. 5. cap. 26. item tempore factæ ordinationis. Hallietius de sacr. elect. fol. 8. cap. 11. Pluta de his oculis charitativis ultra proximè laudatos congerunt Baptista Calalius de sacris christianorum ritibus, cap. 59. Cironius lib. 1. obs. cap. 14. Landmeter. lib. 2. de veteri clero, cap. 81. Illustr. D. Franc. Ramos in syntag. ad Alexand. VII. prop. 1. num. 93. De hoc oculo amicabili, seu charitatis accipiens est præsens tèxus; olim enim, sicut & hodie, observabatur ut tempore ad eptæ confessionis præbende, seu beneficii ad oculum recipere novum fratrem ceteri Canonici, cap. cum sibi 12. de privil. unde in præsenti spe- cie Canonici probare intendebat se in possessione præbenda esse, ex eo quod ad oculum rece- pti erant in Ecclesia Trecensi.

(i) Ut Legatus.) De potestate Legati circa be- neficia conferenda in provincia sue legatio- nis, plura concessi in cap. dilecti, de offic. Leg.

(k) Turonense Concilium.] De quo in cap. ma- joribus 8. hoc tit.

(l) Lateran. Concilij.] De quo agemus in cap. 2. de concess. præbend.

(m) Juramento firmatum.] Covarruvias in cap. quinque, 2. p. §. 1. num. 11. de pastis in 6. exiliat Canonicos non potuisse revocare statutum hoc, quia confirmatum erat à Pontifice in favorem Ecclesie: sed docte eum reprehendit Anguianus lib. 3. de legibus, cap. 5. num. 11. Eâ etago sententia omisæ, verius dicendum est, in præsenti casu Canonicos non posse augere numerum Canonorum, contra statutum à se juratum, quia actus celebratus contra proprium juramentum est ipso jure nullus, ut pluribus relatis docet Sanchez lib. 3. summae, cap. 12. & si confirmatum fuit à Pontifice tale statutum, etiam mutari non poterat, quia actus gestus contra statutum habens clausulam decreti irritantis, etiam editam in favorem ipsorum, est nullus ipso jure, ut probat Anguianus à cap. 5. De hac facultate augendi, vel minuendi numerum præbendarum, egi in cap. cum M. de confit.

(n) Legationis litteras.] An Legato credatur, nisi editis sue legationis litteris, exposui in cap. cum in iure de offic. deleg.

(o) Præbenda vacante.] Ut probavi in cap. 1. hoc tit.

(p) Decretalis.) Quæ reperitur suprà in cap. dilectis, hoc tit.

(q) Canon.) Cap. non antem 12. 7. q. 1.

(r) Maxime cum res.) Regulam hanc exposui in cap. penal. de offic. iudic.

Commentarium hujus textus peritura est ex traditis suprà in cap. majoribus: & adducendis in cap. 2. de concess. præbend.

CAPVT XXVI.

(a) Idem V. Episcopo.

VAcante quadam in Ecclesia tua præbendâ, duas ex ea constituens, ad illas de as- sensu Capituli tui duos Canonicos assumpisti, quorum altero apud Sedem Apostolicam viam universæ carnis ingresso, præbendam, quam defunctus habue- rat, quidam clericus Hippolytus nomine fuit auctoritate Sedis Apostolicæ assecu- tus. Verum cum idem H. te super integritate præbendæ per quasdam nostras litte- ras inquietet, & alius idem jus adversus te se habere proponat, quid facere debeas postulasti per Sedem Apostolicam edoceri. Super quo frateriati tua duximus re- spondendum, quod cum Turonen. statuta Concilii sectionem inhibeant præben- darum, teneris utrius de iis, quæ vacare contigerit integrare præbendam, nisi for- te rationabili causâ de vacante præbenda prædictæ duas fuerint constitutæ, ac tor sint utriusque præventus, quod per utramque sit utriusque provisum in beneficio competenti.

NOTÆ.

(a) Dem.) Ita etiam legitur in quarta collectio- ne, sub hoc tit. cap. 3. id est, Uralislavienſi E- scripta.

Episcopo, ut habetur lib. 5. epist. ipsius Innocentii III. reges fr. 16. epist. 166. ex quo registro eam restituo. De Uralislavienſi Ecclesia egi in cap. 27. de re-

CAPVT